

Prøv deg som sjelesørger III

Her kommer den tredje avdelingen med sjelesorgoppgaver.

Oppgavene er gitt i form av 8 brev, som alle sammen er skrevet til en som heter Andersen, og som tydeligvis er prest.

Studer brevene ett for ett og prøv å gjøre deg noen tanker om følgende:

- a) Hva er egentlig hovedproblemet/problemene hos brevskriveren?
- b) Hvilke følelser tror du preger brevskriveren?
- c) Har du noen tanker om hvordan du kan hjelpe brevskriveren?
- d) Tror du brevskriverens problemer er av den sorten som kan helbredes, eller kan de bare lindres, eller må brevskriveren lære å leve med dem

Brev 1.

Kjære Andersen.

Jeg går ut fra at du blir litt overrasket over å få brev fra en du ikke kjenner. Men jeg trenger å sette ord på noe av det som opptar meg, og jeg kjenner ingen her på stedet jeg kan snakke med.

Jeg er 22 år. For tiden utdanner jeg meg til agronom, selv om mine foreldre stadig hevder at jeg heller burde utdanne meg til sykepleier. Noe lydig barn har jeg aldri vært. Tanken er at jeg skal ut i misjonen etterpå. Omtrent siden konfirmasjonen har jeg regnet meg som en kristen. Dette året er jeg formann i Ungdomsforeningen.

I det siste har jeg begynt å lure på om jeg ikke bør trekke meg ut av det kristne arbeidet like godt først som sist - og gi opp tanken på å bli misjonær. Grunnen til at jeg ennå ikke har gjort det, er kanskje at det ville bli et sjokk for de andre i menigheten. De fleste tror at jeg er ganske problemfri og sterk, nemlig.

For tiden føler jeg meg alt annet enn problemfri og sterk. Bare tanken på bibellesning og bønn gjør meg kvalm (jeg lurer på om ikke en eller annen taler en gang ymtet fram på om at det var et tegn på frafall, eller enda besettelse). Jeg overdriver ikke når jeg sier at jeg blir kvalm. Jeg blir det. De siste månedene har jeg konsekvent sagt nei til å holde andakter. Det har gått greit, for sommerjobben har bestått av veldig mye arbeid på ettermiddags- og kveldstid. Jeg har altså hatt veldig gode unnskyldninger. Men nå har jeg ikke noen lenger.

Andres forkynnelse gjør meg også kvalm, for ikke å si at den gjør meg sint. Talen sist søndag husker jeg ikke stort av. Jeg satt hele tiden og lurte på om vi var en flokk dumme hyklere alle sammen. Da menighetsrådsformannen etter møtet spurte meg om jeg kunne tenke meg til å ta litt ansvar i forbindelse med julesalget, svarte jeg ham nesten uforskammet. Det var akkurat som om noe var gått i vranglås inne i meg. Dette siste har jeg undret meg litt over, for jeg hadde ingen grunn til å reagere slik. Før likte jeg å ta på meg alle slags oppgaver.

Midt oppe i det hele oppdager jeg at jeg er ensom, på tross av at jeg er sammen med en utrolig mengde mennesker. Av og til har jeg en følelse av at livet mitt stort sett har bestått av komiteer, weekender, møter, samvær på lørdagskvelder og alt det der. Men jeg tror likevel ikke jeg kjenner en eneste en av dem jeg har vært sammen med virkelig godt. Jeg har vært lederen deres og en som hadde rett svar på spørsmålene vi tok opp i bibelgruppa. Men egentlig tror jeg ikke jeg betyr noe for noen. Det verste er at jeg liksom ikke vet hva jeg skal snakke med dem om heller - dersom jeg ikke overbringer dem en beskjed om når vi har neste styremøte eller ber dem ta et tak i menighetssalen.

Vel, en god venn har jeg. Vi har det virkelig godt sammen, selv om det ikke er helt problemfritt. I alle fall kan vi snakke personlig sammen. Det er godt, selv om det er ganske uvant. Omsider har jeg fått foreldrene mine til å gå med på at vi gifter oss omtrent ved påsketider.

Som du skjønner, er det noen lyspunkter i tilværelsen. For ordens skyld: Jeg vet at jeg er en synder. Det tror jeg at jeg har visst helt siden jeg begynte å regne meg som en kristen. Det har alltid vært godt å gå til Gud med det jeg har hatt dårlig samvittighet for og få ta imot hans tilgivelse og nåde. Jeg tror ikke det er noen synder jeg ikke nå også er villig til å gå til Gud med. I alle fall er det sånn i teorien. Til tider er jeg nok så sløv og lei at jeg ikke engang tar dette så nøye. Når jeg spør meg selv om det er spesielle synder som har ført meg opp i det uføret jeg er i, kan jeg ikke finne noen.

Jeg tror jeg skal nøye meg med dette denne gangen. Vet ikke om du forstår noe av det jeg skriver. Føler liksom ikke at jeg har oversikten selv en gang. Men kan du gi meg en ende å nøste i, tror jeg det ville være til stor hjelp for meg.

Tror du jeg kunne få lov til å brevveksle med deg en tid framover?

Vennlig hilsen fra

Brev 2.

Kjære Andersen.

Tusen takk for blomstene du sendte. Det var så uventet. Trodde nesten ikke at du visste hvem jeg var. Det går etter forholdene bra med foten. Jeg lå på operasjonsbordet i mer enn 5 timer, men de klarte å redde den. Jeg vet ikke helt hva de har gjort med den, men de har vist satt inn både metallskinner og nagler. Jeg kommer til å kunne gå på den igjen. Men om jeg kan fortsette med det yrket jeg nå har, vet jeg ennå ikke. Orienteringsløp må jeg i alle fall si farvel til.

Men hvordan jeg selv har det, bryr jeg meg overhodet ikke om. Det eneste jeg tenker på, er at det var min skyld at Gerd mistet livet. Særlig begynner tankene å svirre når lyset blir slukt om kvelden. Da opplever jeg ulykken på nytt og på nytt og opplever det som helt utrolig at jeg nå er blitt en morder.

Gerds foreldre har jeg ikke møtt ennå. Ingen vil fortelle meg hvordan de har tatt det, så jeg frykter det verste. Enda verre blir det å møte han hun var forlovet med. Jeg begriper ikke hvordan jeg skal kunne være med i menigheten lenger etter dette. Det er nesten godt er det en stund til jeg slipper ut av sykehuset. Hvordan kan jeg være med i Koret og se at Gerds foreldre og forloveden sitter nede i salen? Hvordan vil det være for dem å se meg i Koret? Jeg blir både varm og nummen når jeg tenker på det. Kanskje en morder ikke har noe i et kristent kor å gjøre?

Både mine venner og min familie sier stadig at det ikke var så mye min skyld, men at den andre bilen hadde altfor stor fart og dekk som var så slitte at de aldri ville blitt godkjent i noen kontroll. Men jeg hadde også for stor fart, selv om jeg ikke kjørte på langt nær så fort som den andre.

Hvordan Gud kan tillate at noe slikt skjer? Vi ber alltid Gud om å holde sin hånd over oss før vi legger ut på lengre turer. Det er det tydeligvis ingen vits i. Ulykker skjer likevel. Bente var forresten innom og fikk seg til å si at Gud sikkert hadde en mening med dette også og at om noen år ville jeg se at dette også var til det beste for ett eller annet. Jeg orket ikke be henne ryke og reise, men jeg hadde god lyst.

Det høre antakelig dumt ut, men jeg tror jeg ville forstått det dersom Gud ville straffe meg. Av og til er jeg overbevist om at jeg har fortjent det. Men hvorfor straffer han foreldrene til Gerd. Hvorfor skal de miste det eneste barnet de har? Hvorfor måtte Roar miste den han var aller mest glad i? Det virker liksom så smålig - dersom Gud da kunne gjøre noe for å forhindre ulykken.

Det er nesten rart å lese det jeg har skrevet nå. Det er liksom ikke jeg som har skrevet det. Det ser på en måte ryddig og greitt ut, i alle fall dersom jeg sammenligner det med alt det kaoset jeg føler når jeg ikke får sove om natten.

Hva vil du, som en erfaren sjelesørger, si i en slik situasjon? Du har vel lært noe om det også på ett eller annet kurs?

Som sagt, min egen situasjon er ikke viktig nå. Det ville ikke engang være rett av meg å tenke på den. Det viktige er hvordan jeg kan gjøre noe for alle de jeg har såret og gjort livet vanskelig for.

Vennlig hilsen fra

PS Håper du ikke blir sint fordi jeg fleiper med sjelesorgkursene dine. Jeg er litt i galgenhumør for tiden. Det var ikke vondt ment.

Brev 3.

Kjære Andersen.

Jeg kan ikke si annet enn at jeg har grudd meg for å skrive. Jeg har utsatt det og utsatt det. I det siste har jeg nesten ikke våget å rette blikket mot deg når vi har vært sammen.

Jeg tror nok at du regner meg som en forholdsvis problemfri kristen. Og det er ikke rart, for fasaden er i orden. Jeg tar meg sammen i den grad at det gjør vondt.

Kort sagt, vi er ikke den mønsterfamilien som du antakelig tror vi er. De siste to årene har det liksom kommet en ismur mellom meg og min ektefelle. Vi fungerer tilsynelatende utmerket når vi er sammen med andre. Da kan vi til og med gi hverandre en klem. Men når vi kommer for oss selv, har vi ikke noe å snakke om lenger. Vi er korrekte og høflige, men vi lever i hver vår verden. Det er lenge siden vi hadde noe seksualliv.

Det er som å være gift med en person som er meg fullstendig likegyldig. Jeg eier ikke lenger følelser for den jeg en gang var så glad i.

Likegyldigheten preger også kristenlivet mitt. Jeg hadde nesten lyst til å le da du takket meg for andakten jeg holdt forrige helg. Jeg holdt den på ren rutine. Jeg har ikke hatt noe personlig andaktsliv på det jeg kan huske. Jeg vet ikke engang om jeg er en kristen fremdeles.

Heldigvis har ikke barna merket noe ennå. Jeg blir redd når jeg tenker på hvor vondt de ville oppleve det dersom vi må gå fra hverandre.

Barna betyr i det hele tatt veldig mye for meg. Jeg blir mer og mer glad i dem. Og de er glad i meg. Det har alltid vært slik at de kommer til meg når de har slått seg eller er redde. Det føles utrolig godt når de kommer mot meg og gir meg en klem når jeg kommer hjem fra jobben. Jeg tror til og med at den eldste forstår at jeg har det vondt. Hadde det ikke vært for barna, hadde vi vel gått fra hverandre for lenge siden.

Og så kommer det verste: Jeg har rett og slett blitt stormende forelsket i en jeg jobber sammen med. Det er ikke den seksuelle tiltrekningen som er det viktigste, selv om den også er der. Det viktigste er at vi har så mye å snakke sammen om. Vi forstår hverandre. Vi opplever tingene så likt. Denne forelskelsen fyller tankene mine i den grad at jeg blir enda fjernere hjemme - og enda mer irritert og utilfreds. Jeg får ikke forelskelsen ut av hodet.

Vel, nå vet du altså litt om hvordan en av dine medarbeidere har det bak den fine fasaden. Der er det kaos. Og jeg aner ikke hvordan jeg kan begynne å rydde opp, eller om det er noen som helst mulighet for å rydde opp.

Hilsen

Brev 4.

Kjære Andersen.

Du kjenner meg ikke. Det er faktisk nettopp derfor jeg skriver til deg. Jeg trenger råd fra en som ikke vet hvem jeg er og som ikke kjenner familien min.

Jeg er 19 år. Egentlig har jeg alltid hatt det bra. Jeg har i alle fall ikke trodd at jeg var blant dem som hadde problemer.

Men i sommer gikk luften ut av meg. Siden da har jeg vært trett. Jeg orker ingen ting. Av og til føles det nesten som om jeg ikke orker å leve lenger.

Jeg trives ikke lenger sammen med andre, men føler et veldig behov for å være alene. Jeg tror forresten ikke det er noen som savner meg. De fleste blir vel heller deprimerert av å ha meg i nærheten. Ikke er jeg noe å se på heller.

Det jeg lurer på, er om du tror problemene mine kan henge sammen med noe som skjedde for flere år siden. Jeg har faktisk en onkel som har misbrukt meg noen ganger. De første to årene gjorde jeg ikke engang motstand. Etterhvert begynte jeg å holde meg på avstand fra ham og låse døra til rommet mitt. Det må være minst fem år siden han prøvde seg sist.

Jeg har lest en del om seksuelle overgrep i det siste. Noen artikler får meg nesten til å tro at det ikke er noe håp for dem som har opplevd slike ting. Samtidig får jeg ikke til å tro at det er så alvorlig i mitt tilfelle heller. Det har jo ikke skjedd mer enn en 6- 7 ganger når han har vært på ferie hos oss.

Jeg føler meg skitten og unormal når jeg skriver dette. Jeg orker ikke tenke på hvordan det skal gå dersom jeg gifter meg en gang. Hva vil den jeg blir sammen tro når jeg forteller hva jeg har opplevd? Må jeg fortelle det, eller bør jeg la være? Kanskje jeg ikke bør gifte meg?

På en måte synes jeg synd på onkelen min. Da jeg var barn, gledet jeg meg alltid til at han skulle komme. Han lekte med oss, leste for oss og kom og sa god natt til oss. Mor sa av og til at han hadde problemer med nervene, og at vi måtte ta hensyn til ham, men jeg merket ikke noe til de problemene før jeg begynte å bli stor. Jeg husker en gang han begynte å gråte da jeg var sammen med ham. Jeg skjønnte ikke hvorfor, og det gjør jeg ikke i dag heller.

Samtidig som jeg synes synd på ham, er jeg sint på ham. Noen ganger er jeg redd for at jeg har begynt å hate ham.

Det er forresten mye som tyder på at han angrer det han har gjort. Hver gang han er hos oss nå, prøver han å være hyggelig mot meg. Han gav meg en utrolig dyr julegave også. Men jeg klarer ikke å være hyggelig tilbake. Jeg har ennå ikke takket for julegaven. Det er noe i meg som ikke vil. Jeg klarer ikke å tilgi ham.

Jeg tror jeg trenger hjelp. Og jeg trenger hjelp uten at foreldrene mine blir blandet inn. Mor får slag dersom hun får greie på hva som har foregått. Kanskje vil hun ikke engang tro på det jeg forteller?

Og så skulle jeg gjerne ha fått noen råd om hvordan jeg kan hjelpe onkelen min. Mange ganger lurer jeg på hvordan han er mot sine egne barn.

Fint om du kunne svare på dette brevet.

Hilsen

Brev 5.

Kjære Andersen.

Takk for sist. Sommerleiren betydde veldig mye for meg. Det jeg satte aller mest pris på, var at du tok deg tid til å samtale med meg flere ganger. Det er ingen tvil om at det hjalp. Jeg har hatt det bedre denne høsten enn på lenge.

Men i det siste har den gamle fortvilelsen og motløsheten kommet tilbake. Jeg klarer ikke å leve som en kristen. Alt jeg tenker, sier og gjør er synd.

I sommer fortalte jeg deg om alle de seksuelle tankene som plager meg. Nå er de her igjen, med full kraft. Kan hende er de enda mer dominerende nå enn da vi snakket sammen sist.

Og så klarer jeg ikke å leve etter det fjerde bud.

Som du husker, har far i flere år hatt nervøse plager. Han må ha det stille rundt seg, alt må ligge på de stedene der han er vant til å finne dem, og han må alltid vite at en av oss andre er i huset. Når disse betingelsene er oppfylt, ser det ut til at han har det noenlunde bra. Men dersom ett eller annet skjærer seg, får han det vondt.

Det er forferdelig å se ham når han har det vondt. Jeg tror ikke noen kan forestille seg hvordan han har det da. Jeg skulle gitt hva som helst for å unngå å se ham slik. Jeg har skiftet jobb for å kunne være mer hjemme. Jeg har nesten aldri TV-en eller radioen på. Og jeg er veldig omhyggelig med å passe på at alt er på rett plass.

Likevel merker jeg at jeg gang på gang gjør ting som han reagerer på. Av og til - ganske ofte, forresten - er det som om jeg ikke orker mer. Jeg saboterer med vilje! Etterpå får jeg det vondt. For en uke siden måtte far på rekreasjonshjem etter en av mine sabotasjeaksjoner. Da jeg besøkte ham et par dager etter, ville han ikke snakke med meg.

En ting til: Jeg klarer ikke å disponere tiden min. Jeg vet at jeg kan få gjort en masse når jeg bare vil. Men jeg merker at jeg er grunnleggende lat. Når jeg tenker på alt det jeg kunne ha gjort på bedehuset og blant naboene, blir jeg helt fortvilt. Tiden bare renner vekk for meg. Dagene går uten at jeg får gjort noe.

Og så er det så mye mer jeg ikke orker å skrive om.

Jeg skjønner ikke at Gud kan være glad i meg mer. Jeg skjønner ikke vitsen med å fortsette å late som om jeg er en kristen.

Likevel skriver jeg til deg og håper på at du kan hjelpe.

Ha det godt

Hilsen

Brev 6.

Kjære Andersen.

I mange av talene dine har du sagt at det kan koste noe å være en kristen. Jeg tror jeg har merket noe av det.

Særlig merker jeg det på jobben. Helt siden jeg ble kristen i fjor vår, har arbeidskameratene mine kommet med hint og hentydninger. For dem er kristne tydeligvis lovlig vilt. Jeg kan ikke si annet enn at jeg synes det er slitsomt og vondt. Forloveden min er, som du vet, ikke en bekjennende kristen, men synes at jeg skal slutte å gå på møter og bli "normal" igjen. "Kristendommen gjør deg bare motløs og trist", hører jeg stadig vekk.

Av og til lurer jeg på om jeg ikke burde gi opp hele kristendommen. Jeg er ikke noen god kristen. Det har ikke skjedd så store forandringer med meg siden jeg ble omvendt. Jeg banner og baktaler, jeg er sint og bitter. Og de syndene som aller mest tar frimodigheten fra meg, våger jeg ikke skrive om engang. Men du behøver vel ikke vite hvilke det er for å kunne hjelpe meg?

Så merker jeg at jeg er redd. Jeg har ikke den freden så mange kristne snakker om. Bekymringer stjeler all kraften fra meg. Noen ganger er jeg bekymret for at vi nærmer oss verdens undergang, andre ganger har jeg mer enn nok med å være bekymret for hvordan jeg skal kunne klare å oppføre meg naturlig i menigheten og når jeg er sammen med vennene mine. Jeg har i grunnen aller mest lyst til å være for meg selv. Det hender ganske ofte at jeg våkner om natten og ikke får sove igjen fordi så mange tanker begynner å svirre i hodet mitt.

De siste månedene har jeg rett og slett vært motløs, noen ganger så motløs at jeg ikke har klart å gå på jobben. Det er like før jeg ikke orker mer. Noen ganger har jeg tatt til tårene også - noe jeg aldri kan huske at jeg har gjort før. Alt er så meningsløst.

Håper du har tid til å svare meg.

Hilsen

Brev 7.

Kjære Andersen.

Takk for samtalen for et par måneder siden. Det var godt å få prate med deg.

Men jeg må innrømme at jeg tviler fortsatt, minst like sterkt som da vi pratet sammen. Tvilen tærer på frimodigheten og den preger hverdagen. Jeg blir både trett og motløs av den. Jeg skjønner ikke hvorfor jeg skal ha det på denne måten.

Jeg nevnte tvilsproblemene mine i bibelgruppa rett etter at jeg hadde snakket med deg forrige gang. Det skulle jeg tydeligvis ikke ha gjort. Jeg hadde en følelse av at enkelte begynte å se på meg som om jeg var et rart dyr eller et kasus. Og så kom alle disse rådene om hvor viktig det er med bibellesning, bønn, kristent fellesskap og jeg vet ikke hva. En antydning til og med megetsigende at det hjelper å bekjenne synd. Jeg synes liksom at jeg kan disse rådene fra før, og jeg har ikke opplevd noen hjelp fra dem. Da jeg gikk hjem den kvelden, følte jeg meg enda mer ensom og motløs enn ellers.

Troen er en gave, har jeg hørt så mange ganger. Jeg skjønner ikke hvorfor ikke Gud kan gi meg denne gaven. Det er ingenting jeg heller vil enn å ta imot den.

Når prester og forkynnere snakker om tvil, virker det de sier så lettvent. Jeg blir nesten sint når jeg hører på dem. Mange ganger synes jeg argumentene de ikke-kristne har mot kristendommen har en del for seg. Jeg skjønner ikke hvorfor vi i kristne miljøer alltid bare ler av det de sier? Eller er jeg den eneste som ikke skjønner det?

Som jeg fortalte deg, er det historie og religion jeg underviser i her på skolen. Jeg blir ganske ofte svar skyldig når elevene angriper kristendommen. Tvilen blir ikke mindre av det.

Sønnen min har tatt et år fri fra skolen og reiser på team dette året. Jeg gleder meg over den troen og frimodigheten han og vennene hans ser ut til å ha. Hvorfor kan ikke jeg ha det litt mer som dem? Føler det liksom som om jeg nå ikke har mer å lære ham. Det er tvert imot jeg som trenger å bli belært av ham.

Egentlig har jeg det bra. Kommunen har skaffet meg og barna et godt hus. Vi kan ikke klage på det. Barna har funnet seg venner. Likevel føles det som om noe mangler. Ingen ser ut til å ønske å bli kjent med et middelaldrende menneske som bare har bodd her i et par år. Når jeg går på møter, får jeg et håndtrykk i døra, men det er alt. De som er med i bibelgruppa, inviterer meg aldri hjem til seg utenom gruppe- møtene. Gang på gang har jeg forsøkt å bli bedre kjent med noen i håp om å få noen nære venner. Nå er det like før jeg gir opp.

Vel, det var noen hjertesukk fra meg. Jeg måtte liksom få sagt dette til noen, og du var den eneste jeg kunne tenke meg å si det til. Vet ikke helt om jeg venter noe svar fra deg. Men dersom du svarer, så må jeg få advare deg litt: Jeg er luta lei av floskler.

Ha det godt

Vennlig hilsen fra.

Brev 8.

Kjære Andersen.

Takk for den måten du tok imot Erik og meg på da vi kom i kirken forrige søndag.

Jeg tror du er en person det går an å snakke med, og derfor vil jeg gjerne spørre deg om hjelp med noe som har plaget meg lenge. Føler det best å skrive noen ord før jeg møter deg igjen.

Erik og jeg møtte hverandre på folkehøgskole. Vi var unge, vi ble stormende forelsket og vi gikk for langt. Jeg ble faktisk gravid. Vi var enige om å ta konsekvensene av det som hadde skjedd og gifte oss, men foreldrene våre nektet oss det. Mine foreldre mente at så ung som jeg var (16 år), måtte jeg ta abort. Jeg ville ikke, men presset ble etter hvert for stort. Eriks foreldre sa ikke så mye, men jeg tror de var glade da det hele var overstått. Kanskje jeg var litt lettet selv også.

Vel, som du skjønner, ble Erik og jeg gift. Vi giftet oss et par år etter. Vi har det stort sett godt sammen.

Problemet er at jeg ikke klarer å glemme barnet jeg måtte fjerne. Jeg kan ikke få ut av hodet at vår lille Marie skulle ha hatt en storebror eller storesøster. Mange ganger er det en stemme som sier "morder" inne i meg. Jeg har det vondt. Da du spurte meg om jeg kunne tenke meg til å ta ansvaret for en konfirmantgruppe, klarte jeg ikke å svare. Jeg føler det som om jeg har forspilt min sjanse til å gjøre noe i det kristne arbeidet.

Til tider blir jeg rasende på far og mor som kunne tvinge meg, og jeg blir rasende på meg selv som lot meg presse. Hvordan kan kristne foreldre som til og med er ledere på bedehuset ha samvittighet til å tvinge datteren til å ta abort? Hvordan kunne jeg gå med på noe jeg visste var galt? Når jeg har det som verst, er det akkurat som om det er en tykk mur mellom meg og foreldrene mine.

Av og til er jeg redd for at det skal bli en mur mellom meg og Erik også. Jeg er ikke i tvil om at Erik har det vondt inne i seg et sted, men han vil ikke snakke om det. Han sier at vi må glemme det som ligger bak og gå videre. Det er bare det at jeg ikke makter å glemme. Og så blir Erik irritert på meg.

Det er kaos inne i meg. Det er kaos når jeg er alene. Og enda mer kaos er det når jeg er sammen med foreldrene og svigerforeldrene mine. Det er mye bedre når jeg er sammen med Erik, men det er noe som skurrer da også.

Håper jeg kan få prate med deg en dag.

Vennlig hilsen fra

Mette